

The model of structural relations predicting academic engagement based on social adaptation with the mediating role of Self-defeating academic behaviors

Hossein Ghamari Kivi¹, Elham Ramshini², Mahshid Keyvanlou³, Safura Keyvanlou⁴,
Haniyeh Saeedi Chavan^{*5}

1. Professor of Department of Counseling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.
2. MSc in Curriculum Planning, Department of Educational Science, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran.
3. MSc in School counseling, Department of Counseling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran.
4. PhD student in psychology, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.
5. **(Corresponding Author)**: MSc in Career Counseling, Department of Counseling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran. **Email:** Haniyehsaeedi@student.uma.ac.ir

Article Info	Abstract
<p>Article Type:</p> <p>Research Article</p> <p>Received Date: 07 October 2025</p> <p>Accepted Date: 07 January 2026</p> <p>Keywords: Academic engagemen Social adaptation, Self-defeating, academic behavior, Students.</p>	<p>Background and Aims: Academic engagement ‘as one of the most significant components of educational progress and success ‘plays a crucial role in students’ motivation ‘persistence ‘and academic performance. Accordingly ‘the objective of the current research was to investigate the structural equation modeling of predicting academic engagement based on social adaptation ‘with the mediating role of self-defeating academic behaviors.</p> <p>Method: The research method was descriptive-correlational. The statistical population included all second-grade high school students enrolled in public schools in Maragheh city during the 2024 academic year. A sample of 100 students was selected using a multi-stage cluster random sampling method. Data collection tools consisted of the Academic Engagement Questionnaire (Wang et al., 2011), the Bell Adjustment Scale (Bell, 1961), and the Self-Defeating Behavior and Cognition Scale (2007), which were completed in group sessions within the students’ educational settings. Data were analyzed using descriptive statistics (mean and variance) and inferential statistics through SPSS version 26 and SmartPLS version 4.</p> <p>Findings: The findings indicated that the research model exhibited a good fit with the collected data. Furthermore ‘the results demonstrated that social adaptation has a direct and significant effect on academic engagement. The indirect effect of social adaptation on academic engagement ‘mediated by self-defeating academic behaviors ‘was also confirmed.</p> <p>Conclusion: The findings showed this research highlights the significant role of self-defeating academic behaviors in the relationship between academic engagement and social adaptation. It is recommended that educational authorities focus on enhancing students’ social adaptation and addressing their self-defeating academic behaviors to foster greater academic engagement.</p>

Cite this article: Ghamari Kivi, H., Ramshini, E., Keyvanlou, M., Keyvanlou, S., & Saeedi Chavan, H. (2025). The model of structural relations predicting academic engagement based on social adaptation with the mediating role of Self-defeating academic behaviors. *Research Strategies in Educational Sciences*, 3(4), 18-31.

DOI: [10.22034/jrses.2026.562038.1118](https://doi.org/10.22034/jrses.2026.562038.1118)

Extended abstract

Introduction

Academic enthusiasm is one of the main components of educational functioning, encompassing learners' energy, interest, cognitive engagement, and commitment. It is influenced by the quality and attractiveness of the educational environment. Among environmental factors, social adjustment—the ability to build constructive relationships and adapt to the school environment—has been recognized as an important predictor of academic enthusiasm. In contrast, self-defeating academic behaviors such as procrastination and self-handicapping lead to negative outcomes like poor performance and reduced self-efficacy and show a negative relationship with academic enthusiasm. Since most previous studies have only examined bivariate relationships and paid little attention to mediating roles, a comprehensive model explaining the structural relationship among these three constructs has not yet been developed. Therefore, this study aims to examine whether social adjustment can predict students' academic enthusiasm by reducing self-defeating academic behaviors and to propose a more coherent model explaining the factors that influence academic enthusiasm.

Methods

This study was applied in purpose and descriptive-correlational in design, using structural equation modeling. The statistical population consisted of all senior high school students in Maragheh during the 2024–2025 academic year. The sample size was determined based on Klein's (2016) recommendation of at least 20 participants per latent variable, resulting in a total of 100 students. Sampling was carried out through multistage cluster random sampling: first, three girls' schools and three boys' schools were randomly selected from among all senior high schools, and then two classes were chosen from each school. Students were selected according to attendance lists through in-person visits. Inclusion criteria included obtaining informed consent, absence of psychological disorders, and being within the age range of 16 to 18 years. Exclusion criteria consisted of unwillingness to continue participation, incomplete or inaccurate responses, and random answering patterns. Ethical considerations were observed by providing the necessary explanations regarding confidentiality and ensuring participants' access to the study results after its completion. Data were analyzed using SPSS version 26 and SmartPLS4 software.

Results

The findings obtained from 187 students (Mean age=16.98) indicated that the measurement model demonstrated acceptable reliability and validity. Cronbach's alpha coefficients for the constructs ranged from 0.73 to 0.83, and the Average Variance Extracted (AVE) values for all constructs exceeded 0.50. Furthermore, the overall model fit index (GOF=0.47) confirmed a strong model fit. Path analysis results showed that self-defeating academic behaviors had a significant negative effect on academic enthusiasm. In contrast, social adjustment exerted a significant positive effect on academic enthusiasm and a strong negative effect on self-defeating academic behaviors. Moreover, the indirect effect of social adjustment on academic enthusiasm through self-defeating academic behaviors was significant. These findings highlight the importance of enhancing social adjustment and reducing self-defeating academic behaviors to promote students' academic enthusiasm.

Conclusion

The findings of the study showed that social adjustment plays a meaningful role in increasing students' academic enthusiasm by strengthening their motivation and engagement in learning. The results also indicated that self-defeating academic behaviors weaken students' enthusiasm by reducing their ability to manage negative emotions and increasing tendencies such as procrastination. Furthermore, the study demonstrated that these maladaptive behaviors mediate the relationship between social adjustment and academic enthusiasm, meaning that higher social adjustment can enhance enthusiasm by decreasing such behaviors. Overall, the findings highlight the importance of improving social adjustment and reducing self-defeating behaviors to promote greater academic enthusiasm among students.

Ethical considerations

Following the ethics of research

In this study, measures were taken to prevent any physical or psychological harm to the participants, and all their information was kept completely confidential.

Financial sponsor

This study did not have a financial sponsor and the costs were covered by the authors.

Authors' contribution

All of authors of this study participated in the design, implementation, and writing of all parts of the research.

Conflict of interest

There is no conflict of interest between the authors and the Quarterly Journal of Research Strategies in Educational Sciences.

الگوی روابط ساختاری پیش‌بینی اشتیاق تحصیلی بر اساس سازگاری اجتماعی با نقش میانجی رفتارهای خودشکن تحصیلی

حسین قمری کیوی^۱، الهام رامشینی^۲، مهشید کیوانلو^۳، صفورا کیوانلو^۴، حانیه سعیدی چوان^۵

۱. استاد گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
۲. کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی، گروه علوم تربیتی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.
۳. کارشناسی ارشد مشاوره مدرسه، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
۴. دانشجوی دکتری روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
۵. نویسنده مسئول: کارشناسی ارشد مشاوره شغلی، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

رایانامه: Haniyehsaedi@student.uma.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
<p>نوع مقاله: علمی پژوهشی</p> <p>تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۷/۱۵</p> <p>تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۰/۱۶</p> <p>کلیدواژه‌ها: اشتیاق تحصیلی، سازگاری اجتماعی، رفتارهای خودشکن تحصیلی، دانش‌آموزان</p>	<p>زمینه و هدف: اشتیاق تحصیلی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های پیشرفت و موفقیت آموزشی، نقش بسزایی در انگیزش، پایداری و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان ایفا می‌کند. بر این اساس هدف پژوهش حاضر بررسی الگوی روابط ساختاری پیش‌بینی اشتیاق تحصیلی بر اساس سازگاری اجتماعی با نقش میانجی رفتارهای خودشکن تحصیلی بود.</p> <p>روش: روش پژوهش حاضر از نوع توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم مشغول به تحصیل در مدارس دولتی شهرستان مراغه در سال ۱۴۰۳ بود. تعداد ۱۰۰ نفر از این دانش‌آموزان به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب و به‌صورت گروهی در محیط آموزشگاه‌ها به پرسشنامه‌های اشتیاق تحصیلی وانگ و همکاران (۲۰۱۱)، مقیاس سازگاری بل (۱۹۶۱) و مقیاس رفتار و شناخت خودشکن (۲۰۰۷) پاسخ دادند. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ و Smart pls نسخه ۴ مورد تجزیه و تحلیل توصیفی و استنباطی قرار گرفتند.</p> <p>یافته‌ها: یافته‌ها نشان دادند، که مدل پژوهش با داده‌های جمع‌آوری شده برازش مطلوبی دارد. همچنین یافته‌ها نشان دادند سازگاری اجتماعی بر اشتیاق تحصیلی اثر مستقیم و معنی‌داری دارد و اثر غیرمستقیم سازگاری اجتماعی با میانجی‌گری رفتارهای خودشکن تحصیلی نیز تایید شد.</p> <p>نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد این پژوهش به اهمیت نقش رفتارهای خودشکن تحصیلی در ارتباط اشتیاق تحصیلی و سازگاری اجتماعی اشاره کرده و به مسئولان این حوزه توصیه می‌کند برای افزایش اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان به سازگاری اجتماعی و رفتارهای خودشکن تحصیلی آنان توجه شود.</p>

استناد به این مقاله: قمری کیوی، ح؛ رامشینی، ا؛ کیوانلو، م؛ کیوانلو، ص؛ و سعیدی چوان، ح. (۱۴۰۴). الگوی روابط ساختاری پیش‌بینی اشتیاق تحصیلی بر اساس سازگاری اجتماعی با نقش میانجی رفتارهای خودشکن تحصیلی. *راهبردهای پژوهش در علوم تربیتی*، ۳(۴)، ۱۸-۳۱.

DOI: [10.22034/jrses.2026.562038.1118](https://doi.org/10.22034/jrses.2026.562038.1118)

مقدمه

بررسی‌ها نشان داده است زمانی که نظام آموزشی کارآمد باشد، فراگیران و دانش‌آموزان در آن شور و اشتیاق زیادی برای مشارکت در امور مختلف تحصیلی، ورزشی، فرهنگی و اجتماعی دارند. بر همین اساس، یکی از مباحث مهم در زندگی دانش‌آموزان، اشتیاق تحصیلی است (بورگونوی و همکاران، ۲۰۲۳). اشتیاق تحصیلی به میزان انرژی، علاقه و تعهدی گفته می‌شود که یادگیرنده برای انجام فعالیت‌های درسی خود صرف می‌کند. این مفهوم فراتر از صرفاً «انگیزه» است و ابعادی همچون مشارکت فعال در فرایند یادگیری، احساس رضایت از آن، سرمایه‌گذاری روان‌شناختی، دلبستگی به مدرسه و تلاش برای تسلط بر دانش و مهارت‌ها را در بر می‌گیرد (هوانگ و همکاران، ۲۰۲۱). مدل بلومفیلد و پاریس^۲ (۲۰۰۴) اشتیاق تحصیلی را دارای سه بعد رفتاری (پرداختن به تکالیف درسی، مشارکت در فعالیت‌های فوق برنامه که برای سازگاری روان‌شناختی اجتماعی و پیشرفت دانش‌آموز مفیدند)، عاطفی (احساسات، ادراکات و نگرش‌های دانش‌آموز نسبت به مدرسه) و شناختی (نیروگذاری روان‌شناختی دانش‌آموز در یادگیری و کاربرد راهبردهای خودتنظیمی توسط او است) می‌داند. تحقیقات نشان می‌دهد که طیف گسترده‌ای از عوامل فردی و محیطی با اشتیاق تحصیلی مرتبط است (کوتیپا-فلورس و همکاران، ۲۰۲۵). یکی از عوامل محیطی تأثیرگذار بر میزان اشتیاق تحصیلی، سازگاری اجتماعی است که در سال‌های اخیر به‌عنوان عاملی کلیدی و مؤثر در سلامت روان دانش‌آموزان، مورد توجه بسیاری از کارشناسان قرار گرفته است (ملا حسینی و همکاران، ۱۴۰۱) و دارای ابعاد گوناگونی از جمله اجتماعی، عاطفی، تحصیلی و غیره است؛ به طوری که همه ابعاد می‌توانند نقش مؤثری در پیشرفت دانش‌آموز داشته باشند (آگباریا^۴، ۲۰۲۰). سازگاری اجتماعی به‌عنوان توانایی افراد برای تطابق با محیط اطراف و تشکیل و حفظ روابط میان فردی مثبت و سازنده تعریف شده است (داچنس و راتل^۵، ۲۰۲۰). ضعف در سازگاری اجتماعی اغلب باعث می‌شود فرد در معرض خطر و آسیب‌های جدی از طرف گروه‌های همسالان قرار گیرد (رومرو فلیکس و همکاران^۶، ۲۰۲۲). به نظر وانگ^۷ (۲۰۱۸) اشتیاق تحصیلی می‌تواند تاثیر بسیار زیادی در بهبود و افزایش میزان سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان داشته باشد. بردبار و همکاران (۲۰۲۵)، در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که دانش‌آموزان دارای اشتیاق تحصیلی بالا، میزان بیشتری از سازگاری تحصیلی و اجتماعی را در دانشگاه از خود نشان دادند. همچنین نتایج پژوهش شفيعی و رستمی (۱۴۰۱) نشان داد برنامه سازگاری اجتماعی بر افزایش میزان اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مؤثر است. یکی از متغیرهای روان‌شناختی که در حال حاضر به‌عنوان سازه میانجی مورد توجه قرار می‌گیرد، رفتارهای خودشکن تحصیلی است که به اعمالی گفته می‌شوند که دانش‌آموز به‌صورت آگاهانه و از روی عمد انجام می‌دهد که در نهایت باعث شکست و همچنین آسیب به خود شده و بر بهزیستی تأثیر منفی دارد (سرکشیکیان و همکاران، ۱۴۰۱). افرادی که رفتارهای خودناتوان‌سازی انجام می‌دهند، معمولاً در پی دستیابی به پیامدهای مثبت هستند؛ با این حال، تمرکز بیش از حد بر پیامدهای کوتاه‌مدت مثبت می‌تواند در طولانی‌مدت منجر به پیامدهای منفی شود. در برخی از این رفتارها مانند اهمال کاری، تعلل‌ورزی و خودناتوان‌سازی، فرد به دلیل ترس از شکست با بهانه‌تراشی سعی می‌کند مسؤلیت خود را کاهش دهد (بامیستر و بوشمن^۸، ۲۰۱۴). این رفتارهای خودشکن اغلب در آغاز به‌عنوان ابزاری برای مقابله با شرایط بالقوه تنش‌زا به کار می‌روند و معمولاً تمرکز فرد بر پیامدهای کوتاه‌مدت است، در حالی که پیامدهای بلندمدت نادیده گرفته می‌شوند یا کم‌اهمیت شمرده می‌شوند (وزیر و فاندر^۹، ۲۰۰۶). بنابراین، هرچند این رفتارها ممکن است در کوتاه‌مدت با کسب شادی، لذت و افزایش اعتمادبه‌نفس همراه باشند، اما در بلندمدت نه تنها باعث کاهش عملکرد کلی می‌شوند، بلکه با پیامدهای روان‌شناختی نظیر اضطراب، تضعیف خودکارآمدی، احساس درماندگی، افسردگی و تنیدگی نیز همراه هستند (ونگوگ و همکاران، ۲۰۲۲). برخی پژوهش‌ها از جمله کافی و همکاران (۲۰۲۴) نشان دادند که اشتیاق تحصیلی با رفتارهای خودشکن رابطه منفی و معنادار دارد که با نتایج پژوهش تسار و همکاران^۱ (۲۰۱۹) و فرهادی راد و همکاران (۲۰۲۵) همخوانی دارد. علاوه بر این تجاری و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهش خود نشان دادند ارائه آموزش در خصوص برنامه سازگاری اجتماعی، بر رفتارهای خودشکن تحصیلی دانش‌آموزان اثربخش است. مطالعات متعدد نشان داده‌اند که دانش‌آموزان دارای اشتیاق

¹ Huang

² Blumenfield and Paris model

³ Cotipa-Flores

⁴ Agbaria

⁵ Dachence and Wright

⁶ Romero Felix et al

⁷ Wang

⁸ Baumeister and Bushman

⁹ Wazir and Funder

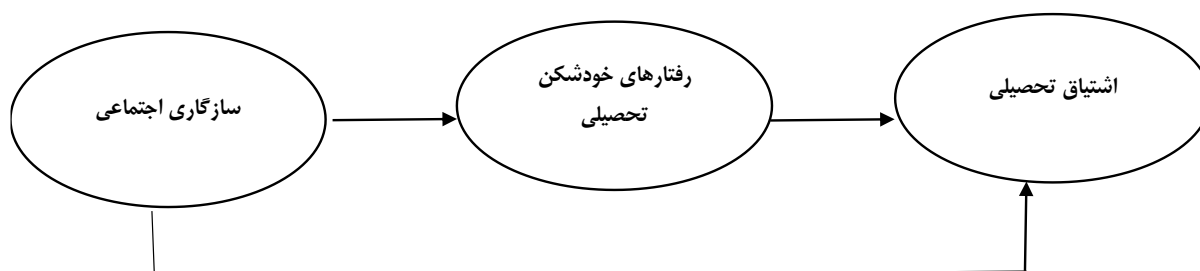
¹ Van Gogh

0

¹ Tsar et al

1

بیشتر به یادگیری، عملکرد تحصیلی بهتری داشته و با انگیزه بالاتری در کلاس درس حضور پیدا می‌کنند (ولنتین و همکاران، ۲۰۲۲). شناخت عوامل تأثیرگذار بر اشتیاق تحصیلی، به طراحی برنامه‌های آموزشی منطبق با نیازها و علایق دانش‌آموزان و در نهایت افزایش انگیزه و بهبود عملکرد تحصیلی آن‌ها منجر می‌گردد (فلاح و همکاران، ۱۴۰۰). به‌طور کلی می‌توان گفت با توجه به اهمیت توجه متخصصان و مسئولان آموزشی به اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان، شناسایی عوامل مؤثر و تسهیل‌گر در این زمینه ضرورت دارد. در حال حاضر پژوهش‌های متعددی انجام شده که به تعیین رابطه‌های ساده میان متغیرها پرداخته‌اند؛ اما پژوهش‌هایی که در آن‌ها از متغیرهای واسطه‌ای استفاده شده، می‌تواند برای شکل‌گیری بینش جدید در حوزه‌های موردنظر مناسب‌تر باشد (بشرپور و احمدی، ۱۴۰۱). با توجه به مطالعات پیشین، پژوهشی تا امروز در رابطه با الگوی روابط ساختاری پیش‌بینی اشتیاق تحصیلی بر اساس سازگاری اجتماعی با نقش میانجی رفتارهای خودشکن تحصیلی مشاهده نشده است؛ لذا پژوهش حاضر قصد دارد به این سؤال پاسخ دهد که آیا می‌توان بر اساس سازگاری اجتماعی با نقش میانجی رفتارهای خودشکن تحصیلی، اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان را پیش‌بینی کرد؟ شکل ۱ الگوی پیشنهادی این پژوهش را نشان می‌دهد.

شکل ۱: مدل مفهومی پژوهش

روش

این پژوهش از نظر هدف در زمره تحقیقات کاربردی قرار دارد و از نظر روش اجرا، یک مطالعه توصیفی - همبستگی با بهره‌گیری از مدل‌یابی معادلات ساختاری است. جامعه آماری تحقیق شامل تمامی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه شهر مراغه در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بود. برای تعیین حجم نمونه، از فرمول پیشنهادی کلاین (۲۰۱۶) استفاده شد؛ بر اساس این فرمول، به ازای هر متغیر مکنون حداقل ۲۰ نفر لازم است. بر این اساس، حجم نمونه ۱۰۰ نفر برآورد گردید. نمونه‌گیری به روش تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انجام شد. در مرحله اول، از میان مدارس دوره دوم متوسطه، شش مدرسه (۳ مدرسه دخترانه و ۳ مدرسه پسرانه) به‌طور تصادفی انتخاب شدند. در مرحله دوم، از هر مدرسه دو کلاس برگزیده شد و در نهایت، نمونه‌ها از هر کلاس با مراجعه حضوری و براساس فهرست حضور و غیاب انتخاب شدند. شرایط ورود به پژوهش شامل ارائه رضایت‌نامه آگاهانه، نداشتن اختلالات روان‌شناختی و قرار داشتن در رده سنی ۱۶ تا ۱۸ سال بود. معیارهای خروج از پژوهش شامل عدم تمایل به ادامه همکاری، ناقص یا نادرست بودن پاسخ‌نامه‌ها و پاسخ‌دهی تصادفی به سؤالات بود. به منظور رعایت اصول اخلاقی، در آغاز پرسش‌نامه‌ها توضیحاتی درباره محرمانه بودن اطلاعات ارائه شد و به شرکت‌کنندگان اطلاع داده شد که در صورت تمایل، می‌توانند پس از اتمام پژوهش به نتایج دسترسی داشته باشند. برای تحلیل داده‌ها، از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۶ و SmartPLS نسخه ۴ استفاده شد. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش شامل موارد زیر است.

ابزارهای پژوهش

پرسشنامه اشتیاق تحصیلی (AES): این مقیاس به‌وسیله فریدریکز و همکاران (۲۰۰۴) طراحی گردید، دارای ۱۵ گویه است که در طیف لیکرت پنج درجه‌ای از (۱) هرگز تا (۵) همیشه نمره‌گذاری می‌شود. دارای سه خرده مقیاس اشتیاق رفتاری (گویه‌های ۱ تا ۴)، اشتیاق هیجانی (گویه‌های ۵ تا ۱۰) و اشتیاق شناختی (گویه‌های ۱۱ تا ۱۵) می‌باشد. فریدریکز و همکاران (۲۰۰۴) ضریب پایایی این مقیاس را با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۶ گزارش نموده‌اند. آن‌ها روایی این مقیاس را به روش همگرا با عملکرد تحصیلی ۰/۶۷ گزارش کردند. در پژوهش عباسی و همکاران (۱۳۹۴) روایی محتوایی این مقیاس ۰/۸۹ به دست آمد و پایایی کل به روش آلفای کرونباخ

^۱. Academic Engagement Scale (AES)

۰/۶۶ محاسبه شد. باقری و همکاران (۱۳۹۸) روایی این مقیاس را به روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی و سه عامل را شناسایی کردند که در مجموع ۴۷ درصد واریانس را تبیین کردند. همچنین پایایی این مقیاس به روش آلفای کرونباخ را ۰/۷۹ گزارش کردند. همچنین در پژوهش حاضر پایایی کل مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۱ بدست آمد.

مقیاس سازگاری بل (BAL): مقیاس سازگاری بل (۱۹۳۴) دارای ۱۶۰ سؤال سه گزینه‌ای بله خیر و نمانده است که در آن فقط به پاسخ‌های بله، امتیاز یک و خیر، امتیاز صفر داده می‌شود. مقیاس سازگاری دو نوع است که یکی به دانش آموزان و دانشجویان و دیگری به بزرگسالان مربوط بوده و ۵ زیر مقیاس مختلف سازگاری را در زمینه‌های اجتماعی، هیجانی، شغلی، جسمانی و خانواده می‌سنجد. هر یک از این خرده مقیاس‌ها از ۳۲ سؤال تشکیل شده است که نمرات آن به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود. رمزی و همکاران (۲۰۱۱) در مطالعه خود میزان پایایی این ابزار را برای کل مقیاس برابر با ۰/۹۴، مؤلفه اجتماعی ۰/۸۸، هیجانی ۰/۹۱، جسمانی ۰/۸۱، شغلی ۰/۸۵ و خانوادگی ۰/۹۱ گزارش کردند. در تأیید روایی همگرای این مقیاس سینه‌ها (۲۰۱۰) نشان داد که بین نمره کل سازگاری با مؤلفه‌های مشکلات سلامت روان رابطه معنی‌داری وجود دارد به گونه‌ای که بین سازگاری با احساس تحت فشار بودن همبستگی ۰/۴۲ با ناتوانی در غلبه بر مشکلات همبستگی ۰/۴۱- و با احساس عدم لذت همبستگی ۰/۴۸ وجود دارد. دلاور این مقیاس را در ایران هنجاریابی کرده است (امانی اعتمادی فتحی زاده و بهرامی، ۲۰۱۲). پایایی آن در یک مطالعه داخلی در حیطه‌های سازگاری هیجانی ۰/۹۱، اجتماعی ۰/۸۸، تحصیلی ۰/۸۵، جسمانی ۰/۸۸، خانوادگی ۰/۹۱ و کلی ۰/۹۴ گزارش شده است (مخبری درتاج و دهکردی، ۲۰۱۰). در پژوهشی دیگر روایی همگرای آن از طریق محاسبه همبستگی بین این آزمون و پرسشنامه سازگاری الیس وایتزمن به دست آمد که مقدار آن برابر با ۰/۷۶ بود (شریفی، ۱۳۹۰). در این پژوهش از خرده مقیاس اجتماعی استفاده شده است. میزان آلفای کرونباخ در این پژوهش ۰/۸۰ محاسبه شد.

مقیاس رفتار و شناخت خودشکن (SDBCs): مقیاس شناخت و رفتار خودشکن توسط کانینگهام (۲۰۰۷) طراحی شد. این پرسشنامه دارای ۲۱ سؤال جهت ارزیابی ۶ نوع رفتار خودشکن اهمال کاری خود ناتوان سازی افزایش تعهد ارزیابی نامعتبر رفتار تکانشی ناتوانی در به تأخیر انداختن پاداش تأخیر و ناتوانی در تصمیم‌گیری تنظیم شده است. در هر موقعیت از فرد خواسته می‌شود عملکرد و شناخت خود را در یک طیف پنج درجه‌ای ارزیابی کند. به طور کلی در مورد تفسیر پرسشنامه بر اساس مواد تشخیص ۶ رفتار خودشکن در نظر گرفته می‌شود. کانینگهام (۲۰۰۷) پایایی این پرسشنامه را با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۷ گزارش کرده است. به منظور تعیین روایی تحلیل عامل تأییدی روی گویه‌های این مقیاس انجام شد که همه گویه‌ها بار عاملی مناسبی داشتند؛ یعنی تمام گویه‌ها ضرایب استاندارد بالای ۰/۰۳ داشتند. محمدی و همکاران (۱۳۹۳) ضریب آلفای کرونباخ این پرسشنامه را برای دو خرده مقیاس اهمالکاری و خودناتوان سازی به ترتیب ۰/۶۲ و ۰/۶۹ گزارش کرده‌اند. رنجبر و همکاران (۱۳۹۷) نیز ضریب آلفای کرونباخ را برای خرده مقیاس‌های افزایش تعهد (۰/۶۹)، ارزیابی نامعتبر (۰/۷۱)، رفتار تکانشی (۰/۷۳) و تأخیر و ناتوانی در تصمیم‌گیری (۰/۶۲) محاسبه کردند. روایی محتوایی این پرسشنامه در پژوهش رنجبر و همکاران (۱۳۹۷) مورد بررسی و نسبت روایی محتوا ۰/۷۹ و شاخص روایی محتوا ۰/۰۸ به دست آمد و مورد تأیید متخصصین و پژوهشگران قرار گرفت. در پژوهش رشیدی و همکاران (۱۴۰۰) نیز ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۱ محاسبه شد. در پژوهش حاضر پایایی این ابزار با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۹ بدست آمد.

یافته‌ها

تعداد ۱۰۰ شرکت‌کننده دختر (۵۳/۴۷ درصد) و ۸۷ شرکت‌کننده پسر (۴۶/۵۳ درصد) با میانگین سنی ۱۶/۹۸ انحراف معیار ۱/۰۶ در این پژوهش شرکت داشتند. نتایج جدول ۱ میانگین و انحراف معیار متغیرهای اشتیاق تحصیلی، سازگاری اجتماعی و رفتارهای خودشکن تحصیلی و مؤلفه‌های آن‌ها را نشان می‌دهد.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار نمرات آزمودنی‌ها در متغیرهای پژوهش

متغیرها	میانگین	انحراف معیار
اشتیاق تحصیلی	اشتیاق تحصیلی (نمره کل)	۹۹/۶۱
رفتاری		۴۰/۰۰
اشتیاق		۴/۷۴
تحصیلی		۳/۷۲

¹ Bell Adjustment Inventory - BAI

² Narcissistic Behavior and Cognition Scale (SDBCs)

۲/۶۷	۲۶/۷۵	شناختی	
۳/۱۶	۳۳/۰۴	هیجانی	
۳/۹۸	۳۱/۱۲	سازگاری در خانه	
۲/۸۷	۲۲/۱۸	سازگاری سلامتی	
۲/۸۵	۱۰/۴۳	سازگاری اجتماعی	سازگاری
۲/۳۷	۲۰/۱۹	سازگاری شغلی	اجتماعی
۲/۳۲	۲۲/۰۱	سازگاری عاطفی	
۵/۸۷	۱۰۵/۹۶	سازگاری اجتماعی (نمره کل)	
۱۲/۴۱	۴۴/۷۱	رفتارهای خودشکن تحصیلی (نمره کل)	
۲/۲۵	۵/۳۳	ارزیابی نامتعبیر	
۲/۵۰	۶/۵۶	افزایش تعهد	رفتارهای خودشکن
۲/۱۳	۶/۲۲	اهمال کاری	خودشکن
۲/۶۲	۶/۷۱	ناتوانی در به تأخیر انداختن	تحصیلی
۳/۴۷	۱۱/۱۳	ناتوانی در تصمیم‌گیری	
۲/۸۴	۸/۷۳	پاداش تأخیر	

جدول ۲. آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی، میانگین واریانس استخراج شده و روایی واگرا

روایی واگرا	میانگین واریانس استخراج شده (AVE)	پایایی ترکیبی (CR)	آلفای کرونباخ	سازه پژوهش
۰/۷۲۲	۰/۵۲	۰/۷۶	۰/۷	اشتیاق تحصیلی
۰/۷۱۴	۰/۵۱	۰/۷۳	۰/۷۳	سازگاری اجتماعی
۰/۷۳۴	۰/۵۴	۰/۸۳	۰/۸۳	رفتارهای خودشکن تحصیلی

نتایج به دست آمده در جدول شماره ۲ نشان می‌دهد همه مقادیر آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی سازه‌های پژوهش از ۰/۷ بیشتر است. همچنین مقدار AVE نیز برای سازه‌ها بزرگ‌تر از ۰/۵ به دست آمده که نشان می‌دهد پایایی و روایی همگرای مدل پژوهش قابل قبول است. نتایج روایی واگرا نشان می‌دهد جذر میانگین واریانس استخراج شده برای هر یک از سازه‌ها در مقایسه با همبستگی آن سازه با سازه‌های دیگر بیشتر است؛ بنابراین می‌توان گفت که در مدل پژوهش متغیرهای مکنون بیشتر با سوالات مربوط به خودشان تعامل دارند تا با سازه‌های دیگر. به بیان بهتر، این جدول مطلوبیت روایی واگرایی مدل را نشان می‌دهد که نشان‌دهنده روایی مطلوب مدل است. مطابق جدول ۳ مقدار R Square برای سازه اشتیاق تحصیلی ۰/۳۹ و سازه سازگاری اجتماعی ۰/۲۶ به دست آمده که نشان‌دهنده مقدار مناسبی می‌باشد.

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل ساختاری

مقدار R Square	سازه
۰/۱۵	اشتیاق تحصیلی

جدول ۴. مقادیر شاخص اندازه اثر (f²)

متغیرها	اشتتایق تحصیلی	رفتارهای خودشکن تحصیلی
سازگاری اجتماعی	۰/۱۳	۰/۲۷
رفتارهای خودشکن تحصیلی	۰/۱۶	-

همچنین مقادیر f² در جدول شماره ۴ نشان‌دهنده اندازه اثر مناسب برای سازه‌های رفتارهای خودشکن تحصیلی و سازگاری اجتماعی می‌باشد.

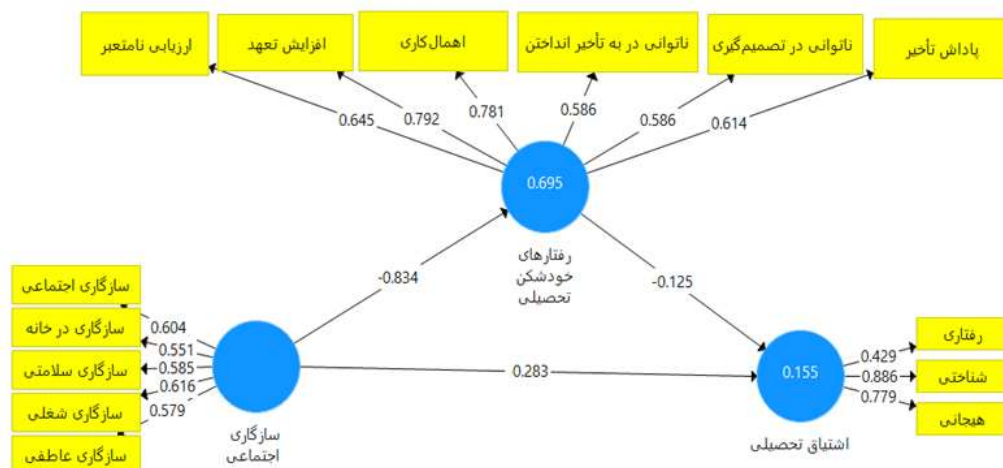
برازش کلی مدل

برای بررسی برازش کلی مدل که هر دو بخش مدل اندازه‌گیری و ساختاری را کنترل می‌کند از معیار GOF استفاده می‌شود. سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ را به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای Gof معرفی نموده‌اند. این شاخص با استفاده از میانگین هندسی شاخص R² و میانگین شاخص‌های مقادیر اشتراکی قابل محاسبه است.

$$GOF = \sqrt{\text{average (Commonality)} \times \text{average (R}^2\text{)}}$$

$$GOF = \sqrt{\text{average}0/70 \times 0.36} = 0/50$$

در نتیجه، مقدار معیار GOF برابر است با ۰/۴۷ که با مقایسه آن با مقادیر قابل قبول برای GOF نشان از برازش مناسب کلی مدل دارد. پس از تأیید روایی و پایایی، مدل ساختاری تحقیق ارزیابی می‌شود. برای آزمون مدل مفهومی و فرضیه‌های پژوهش از معادلات ساختاری استفاده شده است. شکل ۲ مدل خروجی نرم‌افزار smart pls را نشان می‌دهد.

شکل ۲. ضرایب مدل اندازه‌گیری

دیگر موفقیت قابل توجهی به دست نمی‌آورند. دانش‌آموزان با سازگاری اجتماعی بالا معمولاً شور و اشتیاق بیشتری در محیط‌های آموزشی نشان می‌دهند، به سرعت خود را با محیط تطبیق می‌دهند و بر محرک‌هایی که ممکن است رفتار آن‌ها را تحت تأثیر منفی قرار دهد، غلبه می‌کنند؛ به این ترتیب اشتیاق و انگیزه تحصیلی آن‌ها تقویت می‌شود.

طبق نتایج به‌دست‌آمده از معادلات ساختاری، بین رفتارهای خودشکن تحصیلی و اشتیاق تحصیلی رابطه‌ای منفی و معنادار وجود دارد. این نتایج با یافته‌های تسار و همکاران (۲۰۱۹)، کافی و همکاران (۲۰۲۴) و فرهادی‌راد و همکاران (۲۰۲۵) همخوانی دارد. در تبیین این رابطه می‌توان گفت که گرایش افراد به رفتارهای خودشکن، غالباً در بافت تقویت برای خود و توجه افراطی به پیامدهای مثبت این نوع رفتارها برای فرد ریشه دارد. از آنجا که اشتیاق تحصیلی ترکیبی از انگیزش و کنجکاوی است، انگیزش می‌تواند نقش مؤثری در افزایش اشتیاق دانش‌آموز به تحصیل داشته باشد (چمنی و همکاران، ۱۳۹۶). براساس نظریه کنترل هیجانی (گراس، ۲۰۰۲)، دانش‌آموزانی که قادر به مدیریت و تنظیم هیجانات منفی خود هستند، کمتر تحت تأثیر اضطراب، ناامیدی یا احساس ناتوانی قرار می‌گیرند و رفتارهای خودشکن مانند اهمال‌کاری، خودناتوان‌سازی و ارزیابی‌های نامعتبر در آن‌ها کاهش می‌یابد. این افراد با افزایش اشتیاق تحصیلی، به‌صورت فعال در یادگیری شرکت می‌کنند و از راهبردهای سازگارانه برای حل مشکلات تحصیلی استفاده می‌کنند. بنابراین، توانایی تنظیم هیجانات منفی و انگیزش بالا به کاهش رفتارهای خودشکن و افزایش اشتیاق تحصیلی منجر می‌شود. در نتیجه، تقویت انگیزش و مهارت‌های تنظیم هیجانی در دانش‌آموزان می‌تواند به‌طور همزمان از بروز رفتارهای خودشکن جلوگیری کرده و اشتیاق تحصیلی آن‌ها را افزایش دهد، که این امر اهمیت ویژه‌ای در برنامه‌ریزی آموزشی و روان‌شناسی تربیتی دارد.

همانطور که از نتایج پژوهش‌ها برمی‌آید، رفتارهای خودشکن تحصیلی می‌تواند در میان سازگاری اجتماعی و اشتیاق تحصیلی نقش واسطه‌ای ایفا کند. هرچند پژوهشی به‌صورت دقیق به بررسی این رابطه نپرداخته است، اما می‌توان گفت که این یافته تا حدودی با نتایج پژوهش‌های نجاری و همکاران (۱۴۰۰) و ولنتین و همکاران (۲۰۲۲) همسو است. به عبارت دیگر، نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که پیش‌بینی اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان، به رفتارهای خودشکن تحصیلی فراگیران در زندگی تحصیلی آنان وابسته است. در تبیین این فرض می‌توان گفت رفتارهای خودشکن، اگرچه در آغاز به‌عنوان وسیله‌ای برای مقابله یا کنار آمدن استفاده می‌شود، اما بعد از مدتی سریع به یک عادت تبدیل می‌شود. این رفتارها در کوتاه مدت مزایای زیادی چون کسب شادی، لذت و افزایش اعتمادبه‌نفس را دارد (تیس و همکاران، ۲۰۰۱). رفتارهای خودشکن در صورت تبدیل شدن به عادت و استفاده در طولانی مدت، می‌تواند به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مشکلات آموزشی به شمار برود (دی و همکاران، ۲۰۱۴)؛ بنابراین می‌توان از طریق سازگار کردن دانش‌آموزان با محیط‌های آموزشی و مدرسه، این رفتارها را در دانش‌آموزان کاهش داد و اشتیاق تحصیلی را در آنان تقویت کرد. فراهم کردن محیطی حمایت‌کننده و امن که دانش‌آموزان در آن احساس تعلق و ارزشمندی داشته باشند، می‌تواند تأثیر قابل توجهی در کاهش رفتارهای خودشکن تحصیلی داشته باشد. فعالیت‌های گروهی، مشارکت فعال در کلاس، ارائه بازخورد مثبت و توجه به نیازهای عاطفی و اجتماعی دانش‌آموزان از جمله راهکارهایی هستند که سازگاری اجتماعی را تقویت کرده و در نتیجه اشتیاق تحصیلی آنان را افزایش می‌دهند (لی و همکاران، ۲۰۲۴). علاوه‌براین، آموزش مهارت‌های مقابله‌ای سالم و تقویت توانایی‌های خودکنترلی و حل مسئله می‌تواند جایگزینی مؤثر برای رفتارهای خودشکن فراهم آورد. به این ترتیب، دانش‌آموزان یاد می‌گیرند که با فشارها و مشکلات تحصیلی و اجتماعی به شیوه‌ای سازنده برخورد کنند، بدون آنکه به رفتارهای مضر متوسل شوند (وانگ و همکاران، ۲۰۲۵). در نهایت، توجه همزمان به سازگاری اجتماعی و اشتیاق تحصیلی می‌تواند یک چرخه مثبت یادگیری و انگیزه ایجاد کند، جایی که این دو عامل یکدیگر را تقویت می‌کنند و محیط مدرسه را به فضایی امن، انگیزه‌بخش و مؤثر برای رشد تحصیلی و روانی دانش‌آموزان تبدیل می‌سازد.

به‌طورکلی نتایج پژوهش حاضر نشان داد، سازگاری اجتماعی به‌صورت مستقیم بر اشتیاق تحصیلی تأثیر معنادار دارند و همچنین با میانجی‌گری رفتارهای خودشکن تحصیلی به‌صورت غیرمستقیم بر اشتیاق تحصیلی تأثیر معناداری می‌گذارد. نقش اشتیاق تحصیلی در طول دوران تحصیل و تأثیر آن بر نتایج تحصیلی، به یک موضوع مهم و موردتوجه پژوهشگران در سال‌های اخیر تبدیل شده است؛ به‌طوری‌که اشتیاق تحصیلی باعث بهبود عملکرد تحصیلی و افزایش مشارکت فراگیران در فعالیت‌های مثبت تحصیلی می‌شود.

با وجود آنکه نتایج پژوهش حاضر اطلاعات ارزشمندی درباره ویژگی‌های کارکردی سازگاری اجتماعی و رفتارهای خودشکن تحصیلی در بافت مطالعاتی اشتیاق تحصیلی ارائه کرده است، با این حال، این مطالعه همچون بسیاری از پژوهش‌های مشابه با محدودیت‌هایی همراه بود. نخست آن که گردآوری داده‌ها از طریق پرسش‌نامه و بر پایه روش خودگزارش‌دهی انجام شد، روشی که ممکن است تحت تأثیر سوگیری پاسخ‌دهی و تمایلات اجتماعی شرکت‌کنندگان قرار گیرد و دقت نتایج را محدود کند. بنابراین توصیه می‌شود در مطالعات آتی از روش‌های مکمل مانند مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته یا مشاهده مستقیم نیز استفاده شود تا اعتبار یافته‌ها افزایش یابد و تصویر جامع‌تری از

وضعیت واقعی دانش‌آموزان ارائه گردد. علاوه بر این، استفاده از طرح پژوهشی مقطعی از دیگر محدودیت‌های این مطالعه بود که امکان بررسی روابط علی میان متغیرها را محدود می‌سازد. پژوهش‌های آینده با طرح‌های طولی یا مداخلاتی که متغیرهای مزاحم کنترل شوند، می‌توانند درک عمیق‌تر و دقیق‌تری از روابط میان رفتارهای خودشکن تحصیلی، سازگاری اجتماعی و اشتیاق تحصیلی ارائه دهند و نشان دهند هر عامل چگونه و در چه شرایطی بر دیگری تأثیر می‌گذارد. از منظر کاربردی، با توجه به نقش مهم سازگاری اجتماعی و رفتارهای خودشکن تحصیلی در اشتیاق تحصیلی، پیشنهاد می‌شود مدارس و مراکز مشاوره برنامه‌های آموزشی و حمایتی مناسبی برای دانش‌آموزان طراحی کنند. این برنامه‌ها می‌توانند شامل توانمندسازی، افزایش مهارت‌های زندگی، مهارت‌های حل مسئله و ارتقای سازگاری اجتماعی باشند تا ضمن افزایش اشتیاق تحصیلی، استفاده از رفتارهای خودشکن به حداقل برسد. ایجاد فضاهای حمایت‌کننده و مشارکتی در کلاس‌ها و فراهم کردن فرصت‌های تعامل مثبت با معلمان و همسالان نیز می‌تواند انگیزه و علاقه دانش‌آموزان به تحصیل را تقویت کرده و چرخه‌ای مثبت از یادگیری و رشد ایجاد نماید.

پیروی از اصول اخلاقی پژوهش

در این مطالعه تلاش شد تا از بروز هر گونه آسیب جسمانی یا روان‌شناختی برای شرکت‌کنندگان جلوگیری شده و تمامی اطلاعات آنان به صورت کامل محرمانه باقی بماند.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان این پژوهش در طراحی، اجرا و نگارش همه بخش‌های پژوهش حاضر مشارکت داشته‌اند.

تعارض منافع

بین نویسندگان پژوهش حاضر هیچ‌گونه تعارض منافی وجود ندارد.

منابع

- Abbasi M., Ayadi N., Shafiee H.. Role of Social Well-Being and Academic Vitality in Predicting the Academic Motivation in Nursing Students. *Educ Strategy Med Sci* 2016; 8 (6): 49-54
URL: <http://edcbmj.ir/article-1-899-fa.htm> [In Persian]
- Abbasi, M., Dargahi, Sh., Pirani, Z., & Fadih, F. (2014). The role of procrastination and motivational self-regulation in predicting students' behavioral enthusiasm. *Bimonthly Scientific-Research Education Strategies in Medical Sciences*, 8(5), 295-300. <http://ijme.mui.ac.ir/article-1-3624-fa.html> [In Persian]
- Agbaria, Q. (2020). Predictors of personal and social adjustment among Israeli-Palestinian teenagers. *Child Indicators Research*, 13, 917-933. https://ideas.repec.org/a/spr/chinre/v13y2020i3d10.1007_s12187-019-09661-3.html
- Alivernini, F., Manganelli, S., Lucidi, F., & Cavicchiolo, E. (2023). Understanding and supporting the motivation of students from low-income families. *Contemporary Educational Psychology*, 73, 102177. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2023.102177>
- Amani, R., Etemadi, A., Fatehi Zadeh, M. S., & Bahrami, F. (2012). The relationship between attachment styles and social adjustment. *Clinical Psychology and Personality (Daneshvar Behavior)*, 19(6), 15-26. <https://sid.ir/paper/208642/fa> [In Persian]
- Aziziankohen, N., Dehghani, M., & Momenifar, F. (1400 solar hijri). The effect of academic self-concept on academic enthusiasm with the mediating role of sports participation motivation among students. *School Psychology Quarterly*, 10(1), 167-186. <https://doi.org/10.22098/jsp.2021.1132> [In Persian]
- Baqeri, G., Ghazenfari, A., & Nikdel, F. (1397). Investigating the psychometric properties of the Scaffoli Academic Engagement Questionnaire in secondary school students. *Quarterly Journal of New Psychological Research*, 13(52), 1-23. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.27173852.1397.13.52.1.5> [In Persian]

- Baumeister, R., & Bushman, B. (2014). *Social psychology and human nature* (3rd ed.). Belmont, CA: Wadsworth. <https://archive.org/details/socialpsychology0003baum>
- Bell, H. M. (1934). *The adjustment inventory for the high school student*. Stanford University Press. <https://www.scribd.com/doc/238557454/Bell-Adjustment-Inventory-1934>
- Bordbar, S., Mirzaei, S., Bahmaei, J., Atashbahar, O., & Yusefi, A. R. (2025). Predicting students' academic performance based on academic identity, academic excitement, and academic enthusiasm: Evidence from a cross-sectional study in a developing country. *BMC Medical Education*, 25(1), 768. <https://doi.org/10.1186/s12909-025-07374-6>
- Borgonovi, F., Pokropek, M., & Pokropek, A. (2023). Relations between academic boredom, academic achievement, ICT use, and teacher enthusiasm among adolescents. *Computers & Education*, 200, 104807. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2023.104807>
- Chamani, M., Ajam, A. Ak., & Salamabadi, M. (2016). Investigating the role of social intelligence and academic motivation in the academic enthusiasm of nursing students of Birjand University of Medical Sciences. *Development of Jundishapur Education*, 8(4), 399-408. SID. <https://sid.ir/paper/228713/fa> [In Persian]
- Cheng, J., Yang, Z. Q., Cao, J., Yang, Y., & Zheng, X. (2025). Predicting student dropout risk with a dual-modal abrupt behavioral changes approach. *arXiv preprint arXiv:2505.11119*. https://www.researchgate.net/publication/391857033_Predicting_Student_Dropout_Risk_With_A_Dual-Modal_Abrupt_Behavioral_Changes_Approach
- Cunningham, C. J. (2007). Need for recovery and ineffective self-management (Doctoral dissertation, Bowling Green State University). https://scholarworks.bgsu.edu/psychology_diss/115
- Cutipa-Flores, T., Fabian-Osorio, L., Navarro-Cárdenas, M. A., & Abanto-Ramírez, C. D. (2025). Academic engagement and academic self-efficacy as predictors of academic procrastination in Peruvian adolescents. *Frontiers in Education*, 10, Article 1533810. <https://doi.org/10.3389/feduc.2025.1533810>
- Day, V., Mensink, D., & O'Sullivan, M. (2014). Patterns of academic procrastination. *Journal of Coll Read Learn*, 30(2), 120-134. https://www.researchgate.net/publication/229087612_Patterns_of_Academic_Procrastination
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. Springer Science & Business Media. <https://link.springer.com/book/10.1007/978-1-4899-2271>
- Delqandi, A., Bayanfar, F., & Taal Pasand, S. (2018). Predicting academic self-handicapping behaviors based on academic enthusiasm, quality of life at school, and sense of belonging to school among male students of the second year of secondary school in Ray city. *Journal of Educational Psychology*, 53(15), 73-92. <https://doi.org/10.22054/jep.2020.40596.2624> [In Persian]
- Duchesne, S., & Ratelle, C. F. (2020). Achievement goals, motivations, and social and emotional adjustment in high school: A longitudinal mediation test. *Educational Psychology*, 40(8), 1033-1051. <https://psycnet.apa.org/record/2020-47752-001>
- Falah, M., Ghazanfari, A., Cherami, M., & Ahmadi, R. (1400 solar hijri). The mediating role of competence perception in the relationship between parental support perception and socio-economic base with students' academic motivation. *Educational Research*, 9(43), 215-240. <http://erj.khu.ac.ir/article-1-1071-fa.html> [In Persian]
- Farhadi Rad, H., Bordbar, S., Bahmaei, J., Vejdani, M., & Yusefi, A. R. (2025). Predicting academic procrastination of students based on academic self-efficacy and emotional regulation difficulties. *Scientific Reports*, 15, 3003. <https://doi.org/10.1038/s41598-025-87664-7>

- Fredricks, J.A., Phyllis C.B., & Alison. (2004). School Engagement: Potential of the Concept, State of the Evidence. *Review of Educational Research*, 74(1), 59-109. <https://doi.org/10.3102/00346543074001059>
- Gross, J. J. (2002). Emotion regulation: Affective, cognitive, and social consequences. *Psychophysiology*, 39(3), 281-291. <https://doi.org/10.1017/s0048577201393198>
- Hadadranjbar S, Sadipour E, Delavar A, Delavar A, Ebrahimi Qavam S. Effectiveness of Training Program based on Cognitive- Behavior Approach on Academic Emotions in Students with Academic Self-Defeating Behaviors. *Educ Strategy Med Sci*. 2018; 11 (1) :108-117. URL: <fa.html-4061-1-http://edcbmj.ir/article>[In Persian]
- Huang, G., Hu, J., He, Y., Liu, J., Ma, M., Shen, Z., ... & Wang, Y. (2021). Machine learning for electronic design automation: A survey. *ACM Transactions on Design Automation of Electronic Systems (TODAES)*, 26(5), 1-46. <https://dl.acm.org/doi/10.1145/3451179>
- Jennifer, A. F. (2015). Academic engagement. In: *International encyclopedia of the social & behavioral sciences* (Second Edition), 31-36. https://www.researchgate.net/publication/304194733_Academic_Engagement
- Kafi, H., Yousefi, Z., Obaid, H. R., & Sajjadian, I. (2024). Prediction of academic procrastination based on attachment styles, family relationships, personality traits, and academic enthusiasm. *Journal of Adolescent and Youth Psychological Studies*, 5(11), 62-69. <https://doi.org/10.61838/kman.jayps.5.11.8>
- Li, X., Kuo, Y. L., & Huggins, T. J. (2024). Perceived feedback and school belonging: the mediating role of subjective well-being. *Frontiers in Psychology*, 15, 1450788. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1450788>
- Malhossaini, A., Nadi, M. A., & Sajjadian, I. (2022). The effectiveness of teaching desirable academic social behaviors on the academic enthusiasm and persistence of male high school students. *Educational and School Studies*, 11(1), 145-167. <https://doi.org/10.22038/mjms.2020.18531>[In Persian]
- Mohammadi, Z., Jekar, B., & Chari, M. S. (2014/2015). Predicting self-destructive behaviors by goal orientation: The mediation of shame and guilt emotions. *Iranian Developmental Psychology*, 11(41), 83-102. https://jip.stb.iau.ir/article_512182.html [In Persian]
- Mokhberi, A., Doratj, F., & Darreh Kordi, A. (2011). Investigating the psychometric properties and standardization of the social problem-solving ability questionnaire. *Educational Measurement Quarterly*, 2(4), 1-21. https://jem.atu.ac.ir/mobile/article_2665.html [In Persian]
- Najari, M., Khadranjad, A., Khadranjad, A., & Kaderdoost, Z. (1400 solar hijri). Determining the effectiveness of social adaptation educational program on academic self-destructive behaviors in male students. *New Strategies Quarterly in Psychology and Educational Sciences*, 3(12), 74-83. <https://doi.org/10.22111/jeps.2023.7421> [In Persian]
- Oh, S., Lee, H., Kim, S., Kim, S., Lyu, C. J., Park, C. G., ... & Kang, H. J. (2023). Development and psychometric properties of the social adjustment scale for youth cancer survivors in South Korea. *Asia Pac J Oncol Nurs*, 10(7), 100241. <https://doi.org/10.1016/j.apjon.2023.100241>
- Ramzi, S., Pakdaman, S., & Fathabadi, J. (2011). The developmental study of adjustment in gifted and non-gifted adolescents and youths regarding personality characteristics. *Procedia -Social and Behavioral Sciences*, 30, 43-47. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.10.009> [In Persian]
- Romera Félix, E. M., Luque González, R., Ortega Ruiz, R., Gómez Ortiz, O., & Camacho López, A. (2022). Positive peer perception, social anxiety and classroom social adjustment as risk factors in peer victimization: a multilevel study. *Psicothema*. <https://doi.org/10.22111/jeps.2023.7421>
- Sarkashikian, S. M., Babakhani, N., & Bagheri, N. (1401). The relationship between academic expectations stress and academic self-defeating behaviors: the mediating role of uncertainty

- tolerance. *Developmental Psychology*, 11(4), 169-180. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.2383353.1401.11.4.13.6> [In Persian]
- Shafiei, H., & Rostami, M. S. (1401). The effectiveness of social adjustment educational program on the perception of competence, academic enthusiasm and sense of belonging to school in male students. *Journal of Educational Psychology Studies*, 19(48), 115-131. <https://doi.org/10.22111/jeps.2023.7421> [In Persian]
- Sharifi Daramadi, P. (2011). Investigating the effect of cognitive-behavioral social skills training on the adjustment of blind students. *Exceptional Individuals Psychology Quarterly*, 1(1), 1.40. <https://www.magiran.com/p1045647> [In Persian]
- Sinha S. Adjustment and mental health problem in prisoners. *Industrial psychiatry journal*. 2010 Jul;19(2):101-4. <https://doi.org/10.4103/0972-6748.90339>
- Tice, D. M., Bratslavsky, E., & Baumeister, R. F. (2001). Emotional distress regulation takes precedence over impulse control: if you feel bad, do it. *Journal of Personality and Social Psychology*, 80(1), 53-67. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/11195891/>
- Tsaur, S., Hsu, F., & Lin, H. (2019). Workplace fun and work engagement in tourism and hospitality: The role of psychological capital. *International Journal of Hospitality Management*, 81, 131-140. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0278431918304043>
- Valentín, A., Mateos, P. M., González-Tablas, M. M., & López, E. (2022). Effects of teacher enthusiasm and type of text on the motivation and achievement of schoolchildren. *Frontiers in Psychology*, 13, 842521. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.842521>
- van Gog, T., Hoogerheide, V., & van Harsel, M. (2020). The role of mental effort in fostering self-regulated learning with problem-solving tasks. *Educational Psychology Review*, 1-18. <https://www.researchgate.net/publication/342823487>
- Vazire, S., & Funder, D. C. (2006). Impulsivity and the self-defeating behavior of narcissists. *Personality and Social Psychology Review*, 10(2), 154-165. <https://doi.org/10.1207/s15327957pspr1002>
- Wang, B., Chen, L., Hu, C., Hu, Z., Zhang, W., Cheng, F., & Liu, L. (2025). Parenting styles and adolescent coping methods: a comparative study of non-suicidal self-injury and distinct groups. *BMC psychiatry*, 25(1), 611. <https://doi.org/10.1186/s12888-025-07042-5>
- Wang, I. K. H. (2018). Long-Term Chinese Students' Transitional Experiences in UK Higher Education: A Particular Focus on Their Academic Adjustment. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 30(1), 12-25. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1169827.pdf>
- Zhen, R., Li, L., Ding, Y., Hong, W., & Liu, R. (2020). How does mobile phone dependency impair academic engagement among Chinese left-behind children? *Children and Youth Services Review*, 116, 105-111. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105169>